

ประโยค ป.ธ. ๔

แปล มคธเป็นไทย

สอบ วันที่

๒๕๖

๑ อาชีวะปาริสุทธิสีลนตุ สมมาชีวีโน วิสุฆมติ ฯ เตน วุตตัม มหาสติปฏุลานสุตเต
กตโม จ ภิกขเว สมมาอาชีโว อธิ ภิกขเว อริยสวโก มิจฉาอาชีโว ปหาย สมมาอาชีเวน ชีวิกัง
กปเปติ อโย วุจจติ ภิกขเว สมมาอาชีโวติ ฯ ตพพณณนาย มิจฉาอาชีวนติ ขาหนิยโกชนินยาหิโน
อตถาย ปวตตติตัง กายวจีหุจจริตัง ฯ สมมาอาชีเวนาติ พุทฺธปสฺตเถน อาชีเวนาติ วุตตัม ฯ

ตตถ กายวจีคหณน กายิกวาจลิกวิภาเคน มิจฉาอาชีวัสส ทูริตตตัม ทลลิตัม ฯ
ตทุภยญจ กายิกโก มิจฉาอาชีโว นาม ปฏิภิตตเวชชกมมาทิวเสน เตลปจนอริฏฐุปจนาหิโน ฯ
วาจลิกโก มิจฉาอาชีโว นาม คิหิโน สาสนสมปฏิภิจจนาโรจนาหิโนติ จมมกขนุทธกณณนาย วุตต-
นเยเนว เวทิตพพัง ฯ

ตตถ ปฏิภิตตเวชชกมมนุติ ปฏิภิตตสฺส ปรัชไนติ วตตพพสฺส อนนุญญาตปคฺคสฺส
กตัม เภสชฺชัง ฯ ตถา หิ อาคตาคตสฺส ปรัชนสฺส ยาจนุตสฺส เภสชฺชัง น กาทพพัง กโรนโต
ทูกกมฺมํ อาปชชตีติ วตฺวา เวชชกมฺมวิริ ตติยปาราชิเก เภสชชกรณวตถุณณนาย วิตถารโต
วุตโต ฯ อิจฉนุเตน ตโต คเหตุพโพ ฯ อโย ปเนตถ สงเขโป ปญจ สหรมมิกา ปณฺฑุปลาโส
อตตโน เวยยาวจจกโร มาตาปิตโร มาตาปิตุอุปฏุลากา จาติ ทส เชฏฐาตา กนิฏฐาตา
เชฏฐภคินี กนิฏฐภคินี จุลลมาตา มหามาตา จุลลปิตา มหาปิตา ปิตุจฉา มาตุลา จาติ ทส
ญাতกา อากนฺตุโก จ โจโร จ ยุทฺธปราชิต จ อีสโร จ ญাতเกหิ ปริจจตตคมิโก จาติ
ปญจ คิลานา หุตฺวา วิหารํ ปวิฏฐา อิมสํ ปญจวิสตียา อนฺุญญาตานํ ชนานํ เภสชฺชัง กาทพพัง ฯ

[๑๗๕] อาชีวนปาริสุทธิสี่ลนตุ สมมาชีวิน วิสุตฺตติ ฯ เตน วุตตํ มหาสติปฏฺฐานสุตฺเต กตโม จ ภิกฺขเว สมมาอาชีโว อธิ ภิกฺขเว อริยสาวโก มิจฺฉาอาชีโว ปหาย สมมาอาชีเวน ชีวิกํ

[๑๗๕] ก็อาชีวนปาริสุทธิศีล ย่อมบริสุทธิ์ เมื่อภิกษุมีอาชีวะ (พยายามเครื่องอาศัย เป็นอยู่) โดยชอบ ฯ ด้วยเหตุนี้ พระผู้มีพระภาคจึงตรัสไว้ในมหาสติปฏฺฐานสุตฺตว่า "ภิกษุทั้งหลาย ก็สัมมาอาชีวะเป็นไฉน ? ภิกษุทั้งหลาย อริยสาวกในธรรมวินัยนี้ ละมิจฉา-อาชีวะ เลี้ยงชีวิตด้วยสัมมาอาชีวะ

กปเปติ อัย วุจจติ ภิกขเว สมมาอาชีโวติ ฯ ตพพณณนาย มิจฉาอาชีวนติ ขาพหิโยชนียาทีนํ
อตถาย ปวตฺติตํ กายวจีหุจจริตํ ฯ สมมาอาชีเวนาติ พุทฺธปฺปสฺตเถน อาชีเวนาติ วุตฺตํ ฯ

[๑๗๖] ตตถ กายวจีคหณน กายิกวาจสิกวิภาเคน มิจฉาอาชีวัสฺส พุทฺธิตฺตํ ทสฺสิตํ ฯ
ตทภยญฺจ กายโก มิจฉาอาชีโว นาม ปฏิภิตฺตเวชฺชกมมาทิวเสน เตลปจฺจนอริฏฺฐปจนาทีนํ ฯ
วาจสิโก มิจฉาอาชีโว นาม คิหีนํ สาสนสมฺปฏฺธิจฺจนารोजनाทีนํติ จมฺมกฺขนุชกณฺณนายํ วุตฺต-
นเยเนว เวทิตพฺพํ ฯ

ภิกษุทั้งหลายนี้เรากล่าวว่า "สัมมาอาชีวะ" ฯ ในอรรถกถาบาลติปฏฺฐานสูตรนั้น ท่านกล่าวว่า
"บพว่า มิจฉาอาชีโว ได้แก่ ทุจริตทางกายและวาจาที่ให้ขึ้นไปเพื่อประโยชน์แก่ปัจจัย
มีขาพหิยะและโภชนิยะเป็นต้น ฯ บพว่า สมมาอาชีเวน คือด้วยอาชีพที่พระพุทฺธเจ้าทรง
สรรเสริญแล้ว" ฯ

[๑๗๖] ความที่มิจฉาอาชีวะมี ๒ อย่าง โดยจำแนกเป็นมิจฉาอาชีวะทางกายและทาง
วาจา ท่านแสดงไว้ด้วยกายวจีศัพท์ ในบพว่า กายวจีหุจจริตํ นั้น ฯ ก็มีมิจฉาอาชีวะ ๒ อย่าง
นั้น พึงทราบตามนัยที่ท่านกล่าวไว้ในอรรถกถาจัมมกฺขนุชกณฺณนํแล ว่า "กิจมีการหุงนํมัน
และดองยาอริฏฺฐะเป็นต้น ด้วยสามารถถอนเสนกรรมมีเวชกรรมที่ทำแก่คนที่ทรงห้ามเป็นต้น
ชื่อว่ามิจฉาอาชีวะทางกาย ฯ กิจมีการรับและการบอกสาส์นเป็นต้น ของพวกคฤหัสถ์ ชื่อว่า
มิจฉาอาชีวะทางวาจา" ฯ

[๑๗๗] ตตถ ปฏิกษิตตเวชชกมมนฺติ ปฏิกษิตตสฺส ปรัชไนฺติ วตฺตพฺพสฺส อนนฺตญฺญาต-
ปฺคฺคสฺส กตฺ ฆอสฺส ๑ ตถา ทิ อากตาคตสฺส ปรัชนสฺส ยาจนฺตสฺส ฆอสฺส น กาทพฺพ
กโรนฺโต ทุกฺกณฺ อปชฺชตีติ วตฺวา เวชชกมฺมวិธิ ตติยปาราชิก ฆอสฺสชกรณวตฺถุณฺณนํ
วิทถารโต วุตฺโต ๑ อิจฺจนฺเตน ตโต คเหตุพฺโพ ๑ อยํ ปเนตถ สงฺเขโป ปญฺจ สหฺมมิก
ปณฺตฺตฺปลาโส อตฺตโน เวยยาวจฺจกโร มาตาปิตโร มาตาปิตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺต
กนิญฺญูมาตา ฆณฺญูมาตา กนิญฺญูมาตา จุลฺลมาตา มหามาตา จุลฺลปิตา มหาปิตา ปิตฺตฺตฺต
จติ ทส ฆณฺญูมาตา ฆณฺญูมาตา กนิญฺญูมาตา กนิญฺญูมาตา จุลฺลมาตา มหามาตา จุลฺลปิตา มหาปิตา ปิตฺตฺต
จติ ทส ญฺญาตกา อากนฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺต จ โจรโร จ ยฺยทฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺต จ อิตฺสโร จ ญฺญาตเกหิ ปริจฺจตฺตฺตฺตฺต

[๑๗๗] ฆอสฺสทฺทิกษุทํแกคนทฺททฺททํ คีอบุคคทฺททฺททํ อนฺตฺตทฺททฺททํ
"คนอื่น" ชื่อว่าเวชกรรมทํแกคนทฺททฺททํ ในบทว่า ปฏิกษิตตเวชชกมฺมาทิวเสน นัน ๑
จริงอยางนั้น พระอรธกถาจารย์ทฺททฺททํ "ทิกษุไมคฺทททฺททํแกคนอื่นผู้มาขอ, เมื่อท
ตองทุกกฎ" ดั่งนี้แลว จึงแสดงวิธีเวชกรรมไมไ้โดยพิสดาร ในอรธกถาฆอสฺสชกรณวตฺถุ
ตติยปาราชิก ๑ ผู้ปรารธนาจะทราบความพิสดาร พึงถือเอาจากอรธกถานั้น ๑ ก็ความ
สังเขปในมังคละตถที่ปนีนี้ ดั่งนี้ :- คน ๑๐ จำพวก คีอ สหฺมมิก ๕ ปณฺตฺตฺปลาส ๑
ไวยวัจจกรของตน ๑ มารดาบิดา ๒ คนบำรุงมารดาบิดา ๑, ญฺญาติ ๑๐ จำพวก คีอ พี่ชาย ๑
น้องชาย ๑ พี่หญิง ๑ น้องหญิง ๑ น้ำหญิง ๑ ป้า ๑ อาชาย ๑ ลุง ๑ อาหญิง ๑ น้ำชาย ๑,
คน ๕ จำพวก คีอ คนจรมมา ๑ โจร ๑ คนรบแพ้ว ๑ ผู้เป็นใหญ่ ๑ คนทฺททฺททฺททฺท
จำตองไป ๑,

จาดิ ปญจ คิลานา หุตฺวา วิหารํ ปวิฏฺฐา อิมํ ปญจวิสตียา อนุญญาทานํ ชนํ เกสชฺชํ
กาทพฺพํ ฯ

เป็นไขเข้าไปสู่วิหาร, ภิกษุพึงทำเกสชแก่คนที่ทรงอนุญาต ๒๕ จำพวกเหล่านี้ ฯ